

Львівська обласна державна адміністрація
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Стан довкілля у Львівській області
(за результатами моніторингових досліджень)
ІНФОРМАЦІЙНО – АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

ІІІ квартал 2015 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ	4
2. СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД	10
3. РАДІАЦІЙНИЙ СТАН	20
4. ВІДХОДИ	20
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБ'ЄКТИ КРИЗОВОГО МОНІТОРИНГУ	25

ВСТУП

У даному інформаційно – аналітичному огляді наводиться узагальнена інформація щодо забруднення атмосферного повітря Львівської області, стану поверхневих вод, радіаційного стану та наявності відходів на території області у II кварталі 2015 року.

Екологічний моніторинг стану та забруднювачів атмосферного повітря у Львівській області у III кварталі 2015 р. здійснював Львівський регіональний центр з гідрометеорології.

Інформацію про результати досліджень показників стану забруднення атмосферного повітря м. Львова надано КП «Адміністративно – технічне управління» Львівської міської ради.

Аналіз стану поверхневих вод виконано на основі даних спостережень за вмістом гідрохімічних показників, наданих Львівським обласним управлінням водних ресурсів, Головним управлінням Державної санітарно – епідеміологічної служби у Львівській області, Рівненським та Волинським обласними центрами з гідрометеорології.

Результати спостережень щодо стану поверхневих вод у м. Львові надано КП «Адміністративно – технічне управління» Львівської міської ради.

Аналіз радіаційного забруднення повітря здійснювався на основі даних спостережень на 10 пунктах спостереження Львівської області, наданих Львівським обласним центром з гідрометеорології.

Здійснення державного контролю щодо утворення, розміщення відходів, контроль щодо наявності несанкціонованих сміттєзвалищ в області проводить Державна екологічна інспекція у Львівській області.

Інформацію про об'єкти кризового моніторингу довілля надано департаментом з питань цивільного захисту Львівської облдержадміністрації.

1. СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Оцінка стану атмосферного повітря у місті Львові у III кварталі 2015 року здійснювалась шляхом порівняння середніх концентрацій забруднюючих речовин з відповідними середньодобовими граничнодопустимими концентраціями (далі – ГДК) та порівняння максимально разових концентрацій пріоритетних забруднюючих речовин з їх відповідними максимально разовими гранично допустимими концентраціями (далі – ГДК м.р.). Пріоритетними забруднюючими речовинами вважались ті речовини, які вносили найбільший внесок в забруднення атмосферного повітря міст і контролювались на більшості стаціонарних постів спостережень за забрудненням атмосферного повітря.

Перелік пріоритетних забруднюючих речовин наведено у таблиці 1 згідно з ГДК та класом небезпеки, де значення класу небезпеки забруднюючої речовини зменшується відповідно до підвищення її небезпечності.

Таблиця 1

Значення ГДК забруднюючих речовин атмосферного повітря*

Забруднююча речовина	ГДК середньодобова, (мг/м³)	Клас небезпеки
Пил (завислі речовини)	0,15	3
Діоксид сірки	0,05	3
Оксид вуглецю	3,0	4
Діоксид азоту	0,04	2
Оксид азоту	0,06	3
Формальдегід	0,003	2

У III кварталі 2015 року систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводилися лабораторією спостереження за забрудненням атмосферного повітря (СЗА) Львівського регіонального центру з гідрометеорології на чотирьох стаціонарних постах (ПСЗ) з періодичністю відбору чотири рази на добу шість днів на тиждень. Відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднюючих речовин проводиться згідно РД 52.04.186-89.

Визначалося 8 забруднюючих домішок, з них основні – пил (завислі речовини), діоксид сірки, оксид вуглецю та діоксид азоту. До специфічних домішок належать: розчинні сульфати, оксид азоту, фтористий водень та формальдегід. Аналіз проб по всіх цих речовинах проводиться лабораторією СЗА. Також проводяться визначення рН опадів.

* *Предельно допустимые концентрации (ПДК) и ориентировочно безопасные уровни воздействия (ОБУВ) загрязняющих веществ в атмосферном воздухе населенных мест” утверждены приказами Министерства здравоохранения Украины от 09.07.1997 года № 201 и № 8 от 10.01.1997 года.*

Крім цього відбираються проби на визначення в повітрі вмісту бензапірену та важких металів. Аналіз цих проб проводиться централізовано по Україні спеціалізованими лабораторіями: на бензапірен - лабораторією Донецького ЦГМ, на важкі метали - лабораторією ЦГО м. Київ.

Стаціонарні пости спостереження у м. Львові розташовані:

1. Пост 0401 – вул. Юнаківа;
2. Пост 0303 – вул. Городоцька, 211;
3. Пост 0704 – вул. Соборна, 11;
4. Пост 0808 – вул. Зелена, 301;

Періодичність та об'єкти спостереження на цих точках подані у таблиці 2.

Таблиця 2

Періодичність та об'єкти спостереження стану атмосферного повітря у м. Львові

Код точки спостереження	Періодичність спостереження	Об'єкти спостереження
Код 0401	2 рази на добу 4 рази на добу	пил, СО SO ₂ , NO ₂ , HF, формальдегід
Код 0303	2 рази на добу 4 рази на добу	пил, СО SO ₂ , NO ₂ , NO, HF, формальдегід
Код 0704	2 рази на добу 4 рази на добу	пил, СО SO ₂ , NO ₂ , HF, формальдегід
Код 0808	2 рази на добу 4 рази на добу	пил, СО SO ₂ , NO ₂ , HF, формальдегід

У липні 2015 р. перевищення максимально – разових ГДК спостерігалось по оксиду вуглецю (СО) – 4,0 % від кількості спостережень. По інших речовинах перевищень максимально разових ГДК не зафіксовано.

Порівняно із липнем 2014 року спостерігається зниження середньомісячного вмісту пилу, діоксиду сірки, оксиду вуглецю та оксиду азоту. Не спостерігається змін по діоксиду азоту, фтористому водню та формальдегіду.

Спостерігається зниження максимально разового вмісту пилу, діоксиду сірки, оксиду вуглецю, оксиду азоту та фтористого водню. Збільшення спостерігається по діоксиду азоту та формальдегіду.

У серпні 2015 р. перевищення максимально - разових ГДК спостерігалось по пилу (0,7% від кількості спостережень) та оксиду вуглецю (СО) – 4,0% від кількості спостережень.

Порівняно із серпнем 2014 року не спостерігається змін по діоксиду сірки та оксиду вуглецю. Спостерігається збільшення середньомісячного вмісту пилу, діоксиду азоту, оксиду азоту, фтористого водню та формальдегіду.

Спостерігається зниження максимально разового вмісту фтористого водню. Збільшення спостерігається по пилю, діоксиду сірки, оксиду вуглецю, оксиду азоту, формальдегіду та діоксиду азоту.

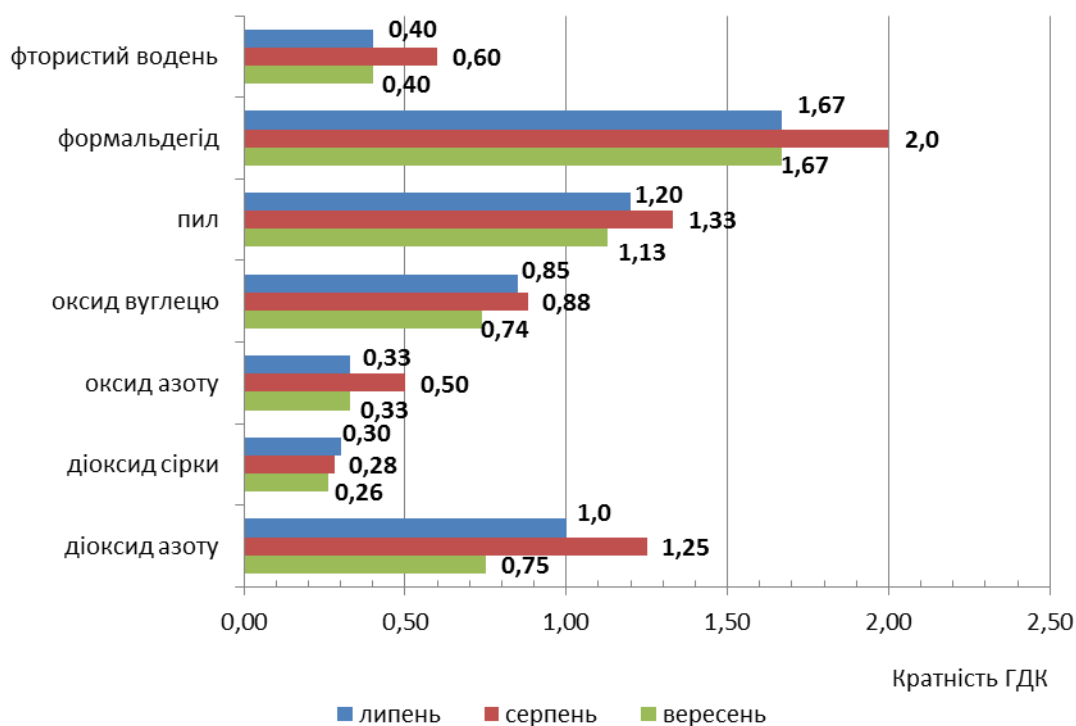
У вересні 2015 р. перевищення максимально - разових ГДК спостерігалось по оксиду вуглецю (CO) – 1,3 % від кількості спостережень.

У порівнянні із вереснем 2014 року спостерігається зменшення середньомісячних концентрацій пилю, діоксиду сірки, оксиду вуглецю та діоксиду азоту; збільшення – формальдегіду. Не спостерігається змін по оксиду азоту та фтористому водню.

Спостерігається зменшення максимально разового вмісту фтористого водню; збільшення спостерігається по діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду азоту та формальдегіду. Не спостерігається змін по пилю та оксиду вуглецю.

Рис. 1

Середньомісячні концентрації ЗР в атмосферному повітрі м. Львова

Порівнявши середньомісячні концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі м. Львова кожного місяця III кварталу 2015 року із III кварталом 2014 року спостерігаємо (рис. 2 - 4) таку картину:

Рис. 2

Середньомісячні концентрації ЗР у липні 2015 та 2014 роках

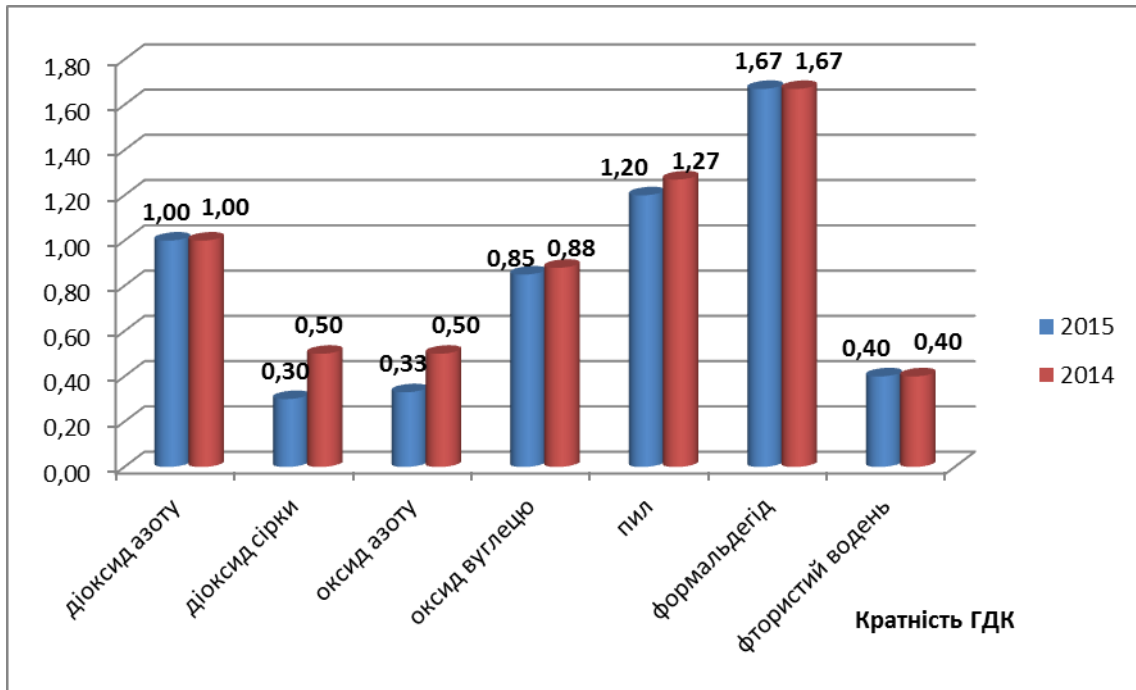
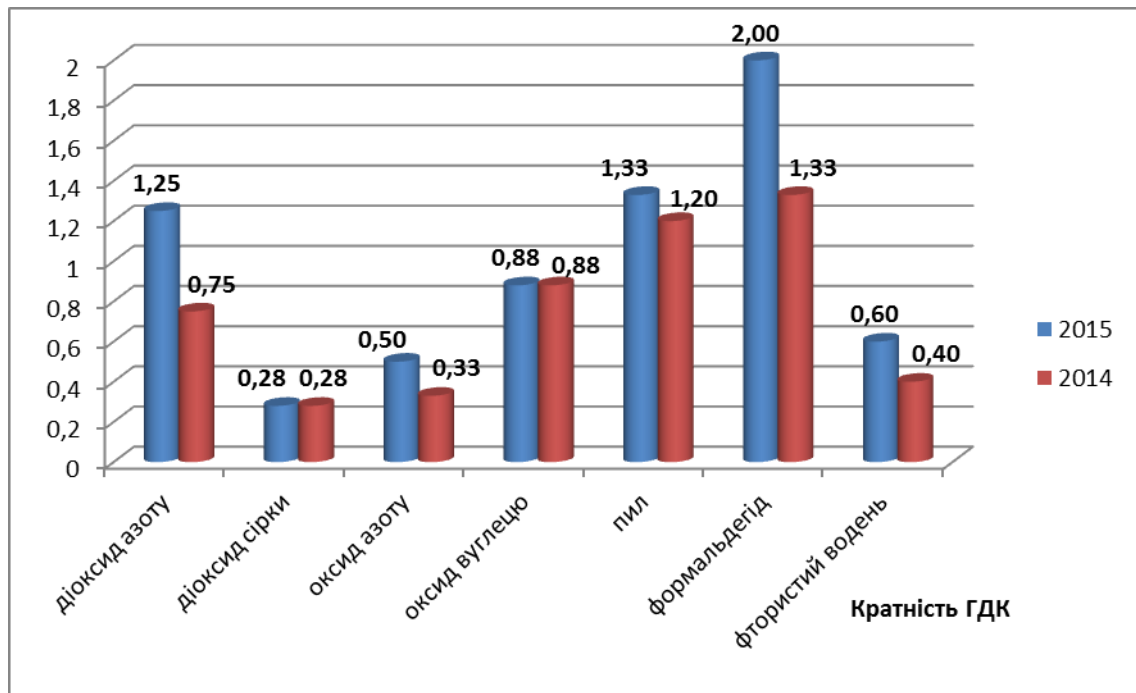
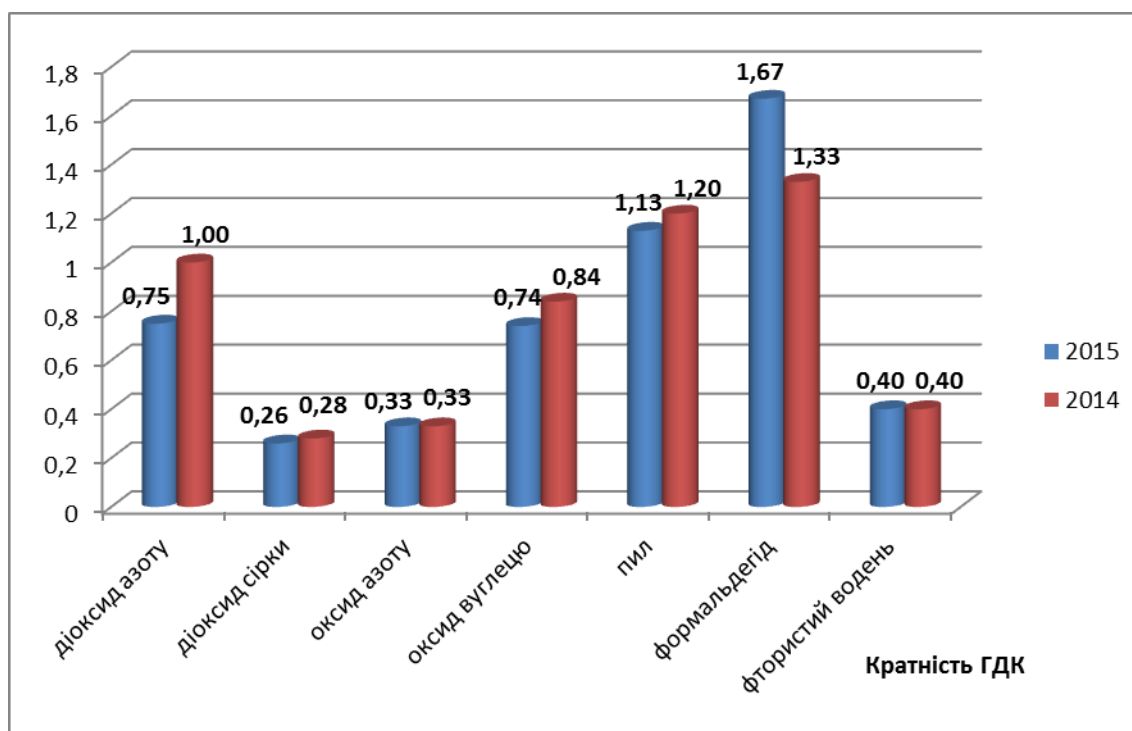

Рис. 3

Середньомісячні концентрації ЗР у серпні 2015 та 2014 роках

Середньомісячні концентрації ЗР у вересні 2015 та 2014 роках

Основними джерелами наявності в повітрі міста Львова забруднюючих речовин є:

пилу – автотранспорт, деревообробна промисловість і промисловість будматеріалів;

діоксиду сірки – промислові підприємства;

оксиду вуглецю – автотранспорт, підприємства теплоенергетики;

діоксиду азоту – підприємства теплоенергетики;

формальдегіду – автотранспорт, фанерна промисловість.

Лабораторія КП «Адміністративно – технічне управління» Львівської міської ради проводила заміри щодо якості атмосферного повітря на території м. Львова по таких показниках як вуглецю оксид, азоту оксид, азоту діоксид, ангідрид сірчистий. Протягом III кварталу 2015 р. проведено 25 контрольних замірів на 25 перехрестях м. Львова. Спостерігається перевищення забруднення ГДК по оксиду вуглецю та діоксиду азоту.

Таблиця 3

Показники стану забруднення атмосферного повітря перехресть м. Львова

№ п/п	Назва точки спостереження	Адреса точки спостереження	К-сть відібраних проб	Досліджувані показники (мг/дм ³)			
				Вуглецю оксид	Азоту оксид	Азоту діоксид	Ангідрид сірчистий

Гранично - допустима концентрація (мг/дм ³)				5.0	0.4	0.2	0.5
III квартал 2015 р.							
1	Перехрестя пр.Свободи – вул.Торгова	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№15 по вул.Торгова.		7.14	0.224	0.241	0.118
2	Перехрестя пр.Чорновола – вул.Городоцька	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Городоцька.		7.33	0.252	0.270	0.107
3	Перехрестя пр.Свободи - вул.Дорошенка	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№11 по пр.Свободи.		7.50	0.243	0.272	0.082
4	Перехрестя пр.Свободи – вул.П.Беринди	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№10 по пр.Свободи.		7.63	0.250	0.316	0.117
5	Перехрестя пр.Свободи - пл.Міцкевича	Біля пішохідного переходу, навпроти буд.№11 по пл.Міцкевича.		7.45	0.249	0.263	0.091
6	Перехрестя вул.Личаківська-вул.Винниченка-пл.Митна	Зі сторони буд.№8 по вул.Винниченка.		6.85	0.230	0.239	0.098
7	Перехрестя вул.І.Франка-пл.Соборна-вул.Винниченка	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№5 по пл.Соборній.		7.92	0.269	0.294	0.109
8	Перехрестя вул.І.Франка-вул.К.Левицького-вул.Кн.Романа	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Левицького.		10.54	0.300	0.324	0.157
9	Перехрестя вул.І.Франка-вул.Зелена	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Зелена.		5.35	0.177	0.191	0.079
10	Перехрестя вул.І.Франка-вул.Ш.Руставелі-вул.Стрийська	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№79 по вул.І.Франка.		7.89	0.260	0.265	0.105
11	Перехрестя вул.Городоцька-вул.Наливайка	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№18а по вул.Наливайка.		10.07	0.292	0.318	0.138
12	Перехрестя вул.Городоцька-вул.Шевченка	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№53 по вул.Городоцька.		9.81	0.296	0.308	0.125
13	Перехрестя вул.Листопадового Чину-вул.Університетська	Зі сторони буд.№5 по вул.Листопадового Чину.		5.26	0.144	0.169	0.050
14	Перехрестя вул.Січових Стрільців-вул. Гнатюка	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Січових Стрільців.		4.51	0.131	0.140	0.052
15	Перехрестя пр.Чорновола-вул.Під Дубом	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Під Дубом.		9.39	0.270	0.291	0.119

16	Перехрестя вул.Личаківська-вул.Пасічна	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№3 по вул.Пасічна.		7.22	0.219	0.249	0.095
17	Перехрестя вул.Личаківська-вул.Тракт Глинянський	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд. №189 по вул.Личаківська.		7.54	0.225	0.250	0.109
18	Перехрестя вул.Антоновича-вул.С.Бандеривул.Русових	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№71 по вул.Антоновича.		9.02	0.261	0.299	0.117
19	Перехрестя вул.Коперника-вул.Сахарова-вул.Н.Левицького	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№2 по вул.Сахарова.		7.11	0.230	0.244	0.089
20	Перехрестя вул.Стрийська-вул.Сахарова	Біля пішохідного переходу, зі сторони входу в Стрийський парк.		9.24	0.277	0.291	0.129
21	Перехрестя вул.Зелена – вул.Вашингтона	Зі сторони буд. № 166 по вул.Зелена.		8.58	0.264	0.270	0.088
22	Перехрестя вул.Стрийська – вул.Наукова–вул.Хуторівка	Біля пішохідного переходу,зі сторони буд.№47 по вул.Стрийська.		8.69	0.272	0.284	0.111
23	Перехрестя вул.Виговського - вул.Кульпарківська	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№115 по вул.Кульпарківська.		9.27	0.307	0.321	0.099
24	Перехрестя вул.Городоцька - вул.Ряшівська	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№1 по вул.Ряшівська		6.05	0.209	0.221	0.058
25	Перехрестя вул.Шевченка - вул.Левандівська	Біля пішохідного переходу, зі сторони буд.№91 по вул.Шевченка.		10.12	0.319	0.326	0.128

2.СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД

Оцінка якості поверхневих вод здійснювалася на основі аналізу інформації стосовно величин гідрохімічних показників у порівнянні з відповідними значеннями їх гранично – допустимих концентрацій (ГДК) та фоновими показниками.

Гідрохімічні та гідрофізичні показники були поділені на такі групи відповідно до їх типу та/або кількісних характеристик:

1 група - компоненти сольового складу: (сума іонів, гідрокарбонати, хлориди, сульфати, іони магнію, кальцію, натрію)

2 група - показники трофо-сапробіологічного стану: завислі речовини, розчинений кисень, рН, розчинені органічні речовини (за показниками БСК₅ та ХСК), сполуки головних біогенних елементів (азот амонійний, азот нітратний, азот нітритний, фосфати);

3 група – специфічні речовини: нафтопродукти, СПАР, феноли; важкі метали (залізо загальне, цинк, хром загальний, свинець, нікель, кадмій).

Гранично допустимі величини (ГДК) гідрохімічних показників

Гідрохімічний показник	ГДК	
	Для водних об'єктів рибогосподарського призначення (ГДК _{РГ})*	Для водних об'єктів господарсько-побутового використання (ГДК _{ГП})**
Розчинений кисень, мгО/дм ³	-----	>4,0
Показник рН, од. рН	6,5 – 8,5	6,5 – 8,5
БСК ₅ , мгО ₂ /дм ³	-----	3,0
ХСК, мгО/дм ³	-----	30,0
Сума іонів, мг/дм ³	1000	-----
Хлориди, мг/дм ³	300	350
Сульфати, мг/дм ³	100	500
Іони магнію, мг/дм ³	40	-----
Іони кальцію, мг/дм ³	180	-----
Іони натрію, мг/дм ³	120	200
Азот амонійний, мг/дм ³	0,39	2,0
Азот нітратний, мг/дм ³	9,0	10,0
Азот нітритний, мг/дм ³	0,02	1,0
Фосфати, мг/дм ³	0,17	3,5
Цинк, мг/дм ³	0,01	1,0
Марганець, мг/дм ³	0,01	0,1
Хром (VI), мг/дм ³	0,001	0,05
Свинець, мг/дм ³	0,1	0,03
Нікель, мг/дм ³	0,01	0,1
Кадмій, мг/дм ³	0,005	0,001
Залізо загальне, мг/дм ³	0,1	0,3
Нафтопродукти, мг/дм ³	0,05	0,3
СПАР, мг/дм ³	0,028	-----
Феноли, мг/дм ³	0,001	0,001

Інформацію про стан забруднення поверхневих вод у III кварталі 2015 р. надали Львівське обласне управління водних ресурсів, Головне управління Державної санітарно – епідеміологічної служби у Львівській області, Рівненський та Волинський обласні центри з гідрометеорології.

Протягом III кварталу 2015 р. в басейні р. Дністер відбір проб для визначення впливу скидів стічних вод здійснювався на 29 створах (на 22 із них встановлено перевищення нормативів ГДК); у басейні р. Західний Буг виявлено перевищення нормативів ГДК на 14 із 14 досліджуваних створів; у

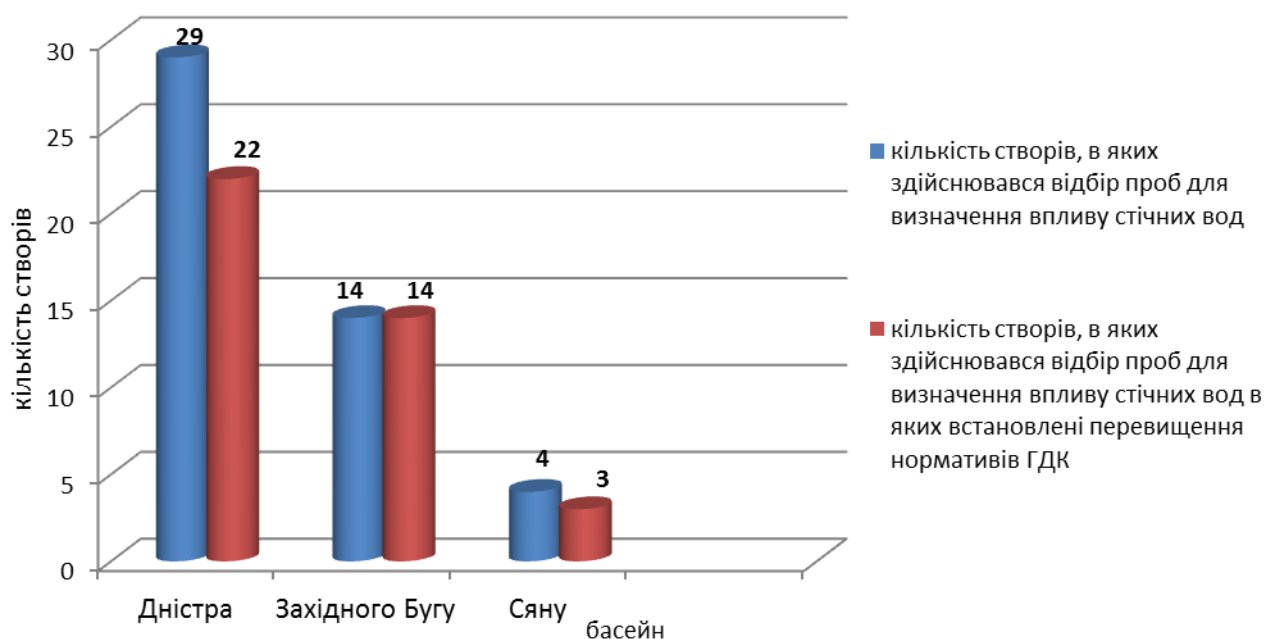
* *Обобщенный перечень предельно допустимых концентраций (ПДК) и ориентировочно безопасных уровней (ОБУВ) вредных веществ для воды рыбохозяйственных водоемов. Москва, 1990 г.*

** *Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения СанПиН № 4630–88. Министерство здравоохранения СССР, Москва, 1988 г.*

басейні р. Сян – із 4 створів на 3 виявлені перевищення ГДК (рис.5). У басейні р. Дніпро проби не відбирались.

Рис. 5

Якість води у басейнах річок Львівської області

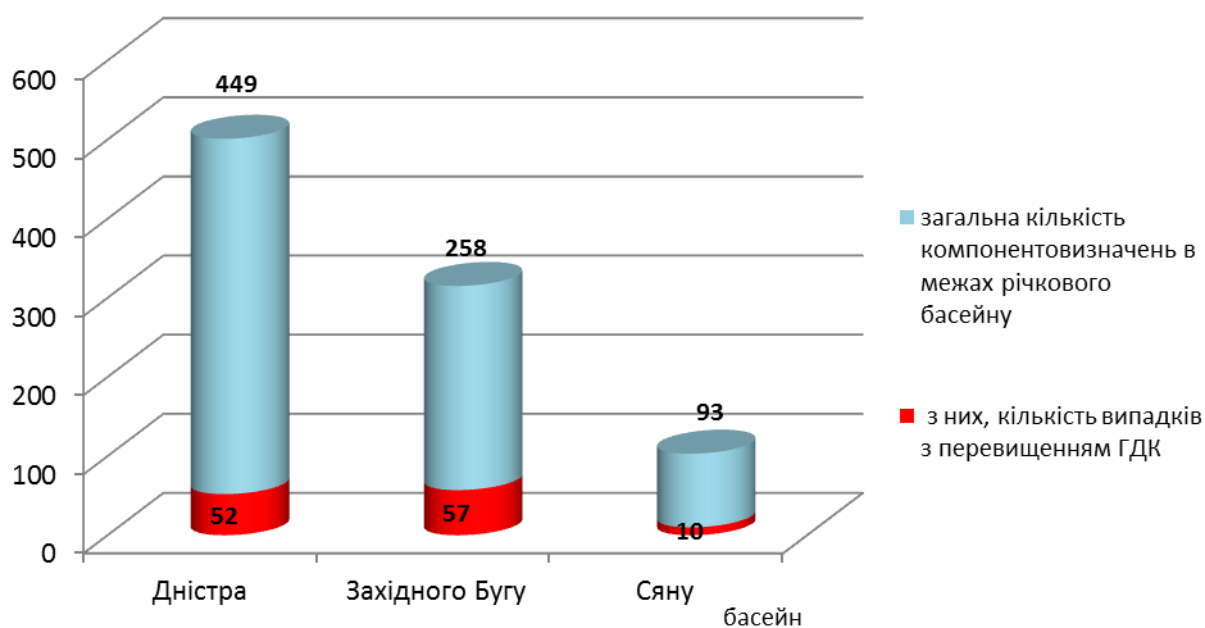

У басейні р. Дністер із 449 компонентовизначень у 52 випадках виявлені перевищення ГДК окремих забруднюючих речовин (рис.6).

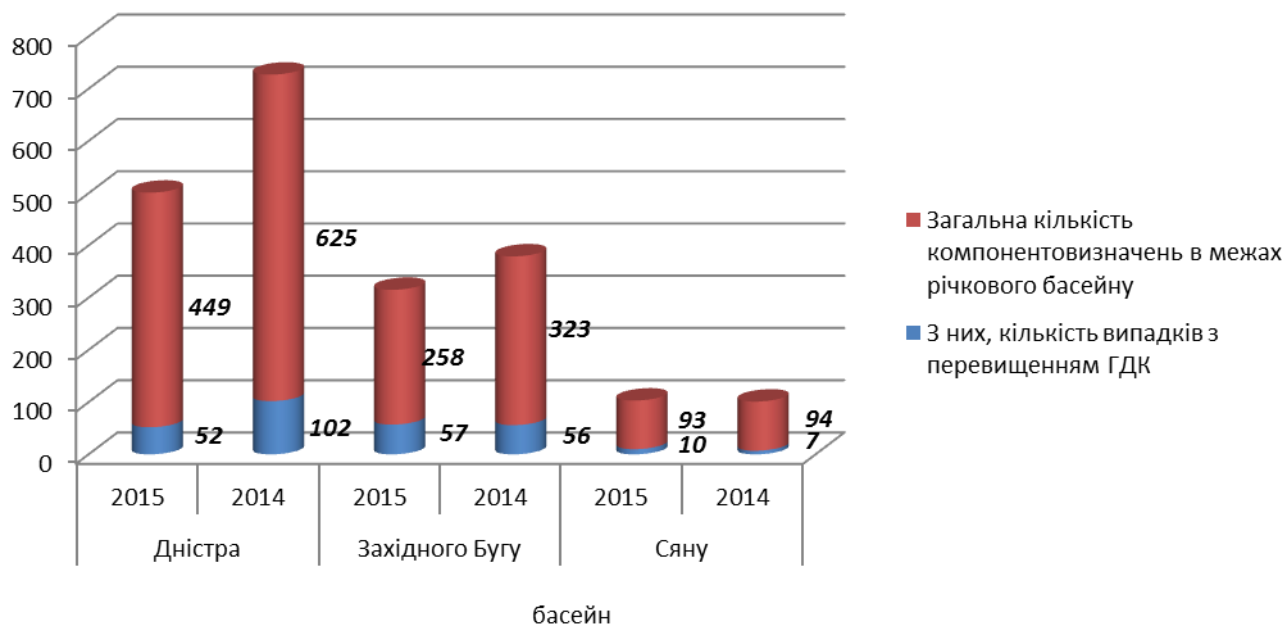
У басейні р. Західний Буг із 258 компонентовизначень у 57 випадках виявлені перевищення ГДК (рис.6).

У басейні р. Сяну із 93 компонентовизначень у 10 випадках виявлені перевищення ГДК (рис. 6).

Рис.6

Порівнюючи III квартал 2015 та 2014 років спостерігаємо таку картину:

У III кв. 2015 р. у порівнянні з аналогічним періодом 2014 р. зменшилась кількість досліджуваних створів суб'єктами ЛОСМПД загалом на 22,9 %, відповідно і скоротилась кількість випадків з перевищенням ГДК на 27,9 %.

Моніторинг водних ресурсів у м. Львові.

Спостереження за станом поверхневих вод у м. Львові здійснює КП «Адміністративно – технічне управління» Львівської міської ради.

Протягом III кварталу 2015 року були відібрані проби з озер, ставків, потічків та річок. Всього досліджено 35 точок і відібрано 35 проб поверхневої води.

Найбільшу кількість перевищень зафіксовано по таких забруднюючих речовинах: завислі речовини (на 29 точках спостереження), залізо загальне (на 19), фосфати (на 18), БСК₅ (на 16), азот амонійний та аміак (за азотом) (на 13).

За результатами хімічних аналізів, проведених протягом III кварталу 2015 року, виявлено перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин від 5 до 6 показників у 5 водоймах.

Згідно з моніторингових досліджень, проведених у III кв. 2015 р., найбільш забрудненими водними об'єктами є став (сmt. Брюховичі, вул. Курортна, 15), потік «Голосківський» (Шевченківський р-н, вул. Замарстинівська, 270), потік «Білогорський» (Залізничний р-н, вул. Широка), став (Сихівський р-н, вул. Тернопільська, 1а), потік «Водяний» (Залізничний р-н, вул. Авіаційна, 7).

У воді більшості з цих водних об'єктів зафіксовані перевищення гранично допустимих концентрацій заліза загального, азоту амонійного, фосфатів, завислих речовин, БСК₅, ХСК.

Натомість, найменше (по одному) перевищень гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин виявлено у 4 водоймах, зокрема: став на

вул.Панча,8 (Шевченківський р-н), став на вул. Чупринки,136 (парк «Піскові озера»), став на вул. Кульпарківська, 139 (Франківський р-н), став на вул. Богданівська/вул. Пластова (Личаківський р-н).

Якість води у потічку «Вулецький» на вул. Бойківська (Франківський р-н) та ставку на вул. Гординських, 22 (парк «Піскові озера») – найкраща (не зафіксовано перевищень ГДК забруднюючих речовин).

Загалом у водоймах Львова визначали наявність та вміст таких забруднюючих речовин: заліза, азоту амонійного, нітратів, нітритів, фосфатів, хлоридів, сульфатів, завислих речовин, жирів, синтетичних поверхнево-активних речовин (СПАР), легкоокислюваної органіки (БСК-5), а також нафтопродуктів.

Таблиця 5.

Показники забруднення поверхневих вод у м. Львові за III кв. 2015 р.

№ з/п	Дата відбору	Назва водотоку (водойми)	Найменування пункту	Розташування місця відбору проби (адреса)	Показник																		
					водневий показник рН	прозорість (см)	запах (бал)	Кольоровість	залізо загальне	Азот амонійний та аміа (за азотом)	нітрати	нітри	фосфати	Лужність	Хлориди	Сульфати	завислі речовини	сухий залишок	жири	СПАР	ХСК	БСК-5	Нафтопродукти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
ГДК комунально-побутового і господарсько-питного водокористування (мг/дм³)					6.0-9.0				0.3	2.0	45.0	3.3	3.5	-	350.0	500.0	15.0	900.0	1.0	0.5	80.0	15.0	0.3
1	01.07.15	Потік "Білогорський"	Залізничний р-н	вул.Широка (в'їзд в с.Білогорща)	8.12	7.5	2	сіруватий	1.04	23.4	15.1	0.065	5.456	500.2	148.89	74.0	105.0	589.0	0.0	0.352	72.0	22.4	0.0
2	01.07.15	Потік "Скнилів-вок"	с.Скнилів	50м від бетонної огорожі аеропорту	6.73	9.8	1	сіруватий	0.58	5.8	23.8	0.11	3.72	250.1	191.43	62.0	19.5	522.0	0.0	0.2	48.0	12.8	0.0
3	01.07.15	Потік "Водяний"	Залізничний р-н	вул.Авіаційна,7	7.35	9.5	2	сірий	0.37	3.4	38.2	0.185	4.464	305.0	77.99	71.0	22.0	465.0	0.0	0.264	60.0	20.8	0.0
4	06.07.15	Потік "Голосківський"	Шевченківський р-н	вул.Замарстинівська,270	7.81	9.5	2	сіруватий	0.36	11.8	36.6	0.065	6.69	451.4	109.9	73.0	27.5	766.0	0.0	0.328	100.0	33.0	0.0
5	06.07.15	Став	с.м.т.Брюховичі	вул.Курортна,15	7.66	9.2	2	сіруватий	0.32	9.6	26.5	0.205	4.464	500.2	124.08	64.0	124.5	466.0	0.0	0.292	88.0	24.8	0.0

6	06.07.15	Став	Шевченківський р-н	вул.Замарстинівська,270	7.26	8.5	3	жовтий	0.28	19.6	29.6	0.025	4.092	481.9	148.89	58.0	84.0	686.0	0.0	0.312	80.0	23.2	0.0
7	13.07.15	Став	Шевченківський р-н	вул.Панаса, сотника,5	8.94	12.5	1	сіруватий	0.24	0.12	1.8	0.01	2.108	335.5	124.7	58.0	25.5	390.0	0.0	0.168	48.0	10.4	0.0
8	13.07.15	Потік "Клепарівський"	Шевченківський р-н	вул.Винниця,2	7.03	9.8	1	сіруватий	0.21	0.23	12.7	0.015	1.736	414.8	134.71	52.0	28.0	737.0	0.0	0.18	60.0	19.2	0.0
9	13.07.15	Озеро	Шевченківський р-н	вул.Винниця,74	7.93	8.7	1	сірий	0.24	0.28	18.3	0.105	1.24	268.4	134.71	52.0	62.5	694.0	0.0	0.196	72.0	22.4	0.0
10	15.07.15	Став	Парк "Піскові озера"	вул.Гординських,22	6.85	9.8	1	сіруватий	0.24	0.62	5.4	0.035	1.736	494.1	155.98	58.0	13.0	795.0	0.0	0.176	48.0	12.8	0.0
11	15.07.15	Став	Парк "Піскові озера"	вул.Чупринки,136	6.93	9.9	1	сірий	0.19	0.44	1.4	0.025	1.24	408.7	85.08	47.0	17.0	388.0	0.0	0.148	32.0	9.6	0.0
12	20.07.15	Став	Стрийський парк	вул.Стрийська,15	7.47	9.5	1	жовтий	0.32	1.08	8.2	0.02	2.48	524.6	63.81	53.0	31.5	403.0	0.0	0.256	72.0	34.0	0.0
13	20.07.15	Став	Залізничний р-н	вул.Повітряна,2 (поруч парку "Левандівський")	7.85	11.2	0	6/6	0.28	20.7	17.8	0.03	6.45	640.5	74.44	45.0	20.0	300.0	0.0	0.264	20.0	5.6	0.0
14	27.07.15	Став	Франківський р-н	вул.Стрийська-вул.Наукова	7.78	3.5	3	сірий	1.23	23.2	41.9	0.05	1.24	671.0	177.25	44.0	102.0	651.0	0.0	0.208	72.0	20.8	0.0

15	27.07.15	Став	Франківський р-н	вул.Кульпарківська,139	8.59	10.5	1	6/6	0.1	0.1	6.7	0.0	0.49	427.0	152.43	38.0	29.5	423.0	0.0	0.216	48.0	11.2	0.0
16	27.07.15	Потік “Вулецький”	Франківський р-н	вул.Бойківська	6.81	10.2	1	сіруватий	0.2	0.42	24.5	0.3	1.36	701.5	148.89	49.0	13.0	763.0	0.0	0.208	40.0	9.6	0.0
17	29.07.15	Став	Шевченківський р-н	вул.Панча,8	8.4	5.2	2	жовтуватий	0.35	0.45	25.8	0.015	4.46	457.5	134.71	55.0	60.0	368.0	0.0	0.192	60.0	19.2	0.0
18	10.08.15	Став	РЛП “Знесіння”, Личаківський р-н	вул.Митр.Липківського- вул.Заклинських	8.0	9.5	1	жовтуватий	0.12	0.19	33.4	0.2	8.56	579.5	134.71	40.0	15.5	759.0	0.0	0.196	32.0	10.4	0.0
19	10.08.15	Став	РЛП “Знесіння”, Личаківський р-н	вул.Маруньки,19	8.65	9.2	2	жовтуватий	0.64	0.64	52.4	0.04	0.0	732.0	74.44	45.0	10.5	525.0	0.0	0.16	40.0	12.8	0.0
20	10.08.15	Потік “Кривчицький”	Личаківський р-н	вул.Старознесенка,200	7.95	9.5	2	сіруватий	0.29	9.5	40.3	2.25	11.69	701.5	106.35	49.0	9.0	781.0	0.0	0.248	60.0	24.0	0.0
21	26.08.15	Став	Личаківський р-н	вул.Богданівська/ вул.Пластова, (середня водойма)	6.38	11.5	2	сіруватий	0.24	0.28	4.9	0.015	1.24	396.5	124.07	44.0	35.0	420.0	0.0	0.24	16.0	4.48	0.0
22	26.08.15	Потік “Лисиницький”	Личаківський р-н	вул.Тракт-Глинянський,150	7.49	2.0	2	жовтуватий	0.51	0.88	10.8	0.02	12.4	518.5	106.35	56.0	364.0	309.0	0.0	0.128	56.0	12.8	0.0
23	02.09.15	Став	Франківський р-н	вул.В.Великого,4	8.94	13.2	1	6/6	0.15	0.26	3.5	0.005	3.72	427.0	99.26	52.0	15.5	235.0	0.0	0.088	20.0	5.2	0.0

24	02.09.15	Став	Лісопарк "Горіховий гай"	вул.В.Великого, 16	8.22	10.5	2	жовтуватий	0.67	0.64	6.9	0.05	7.688	579.5	106.35	54.0	56.5	538.0	0.0	0.2	48.0	12.0	0.0
25	03.09.15	Став	парк "Сноп- ківський"	вул.Кримська (нижня водойма)	8.08	12.0	1	сіруватий	0.37	0.46	9.6	0.04	3.348	396.5	99.26	52.0	37.0	225.0	0.0	0.096	52.0	12.8	0.0
26	03.09.15	Став	парк "Сноп- ківський"	вул.Кримська (верхня водойма)	7.88	11.5	1	жовтуватий	0.55	0.78	13.7	0.025	4.464	427.0	88.62	61.0	60.5	445.0	0.0	0.124	60.0	20.8	0.0
27	09.09.15	Став	Сихівський р-н	вул.Хуторівка,35	8.04	11.5	1	сіруватий	0.2	0.26	5.7	0.035	1.736	518.5	141.8	45.0	15.0	675.0	0.0	0.176	40.0	12.0	0.0
28	09.09.15	Став	Сихівський р-н	вул.Хуторівка,35 (верхня водойма)	8.05	12.5	2	сіруватий	0.36	0.36	25.7	0.365	1.736	549.0	113.44	43.0	60.5	726.0	0.0	0.616	28.0	9.6	0.0
29	10.09.15	Став	Сихівський р-н	вул.Тернопільсь- ка, 1а	7.87	11.5	3	темно-сірий	0.32	0.34	5.1	0.015	5.456	457.5	124.07	56.0	171.5	702.0	0.0	0.072	100.0	24.0	0.0
30	10.09.15	Став	Палац твор- чості дітей та юнацтва Галичини	вул.Вахнянина,29	6.52	10.5	2	жовтуватий	0.32	0.1	8.2	0.035	1.984	549.0	124.07	53.0	191.0	443.0	0.0	0.472	88.0	20.8	0.0
31	10.09.15	Озеро	Парк "Шев- ченківський гай"	вул.Чернеча Го- ра, 1	6.55	13.2	1	сіруватий	0.31	0.16	6.6	0.135	3.72	518.5	106.35	51.0	8.0	724.0	0.0	0.096	80.0	19.2	0.0

32	15.09.15	Річка “Стара”	Шевченківський р-н	2 км від об’їзної дороги Рясна- Руська	7.82	2.8	2	жовтуватий	0.21	3.4	32.1	1.075	6.944	594.0	124.07	57.0	20.0	650.0	0.0	0.48	60.0	19.2	0.0
33	21.09.15	Річка “Зубра”	с.Зубра	місток (300 м від КНС)	7.66	11.5	1	жовтувате сірий	0.33	7.7	33.6	0.105	9.92	579.5	141.8	61.0	47.5	645.0	0.0	0.264	52.0	12.0	0.0
34	22.09.15	Річка “Марунь- ка”	Личаківський р-н	за ПрАТ Компанія “Ензим” (500м від дороги Львів- Винники)	7.60	4.5	2	жовтуватий	1.35	4.4	41.3	1.95	2.816	762.5	134.71	72.0	136.5	726.0	0.0	0.584	56.0	12.8	0.0
35	22.09.15	Потік “Ме- дово-Пе- черський”	Урочище Медової Пе- чери, Лича- ківський р-н	200 м від буд.№71 по вул. Медової Печери	7.15	9.5	1	сіруватий	0.22	2.48	4.9	0.055	2.976	366.0	124.07	33.0	28.0	665.0	0.0	0.92	40.0	12.2	0.0

3.РАДІАЦІЙНИЙ ФОН

Радіоактивне забруднення атмосферного повітря у III кварталі 2015 року проводилося по таких пунктах спостереження як ВАС Львів, м. Броди, АМСЦ Дрогобич, м. Кам'янка-Бузька, м. Мостиськ, м. Рава-Руська, м. Славськ, м.Стрий, м. Турка, м. Яворів.

На всіх досліджуваних пунктах середньомісячне значення гамма-фону за поточний квартал не перевищує рівень природного фону Львівської області.

4.ВІДХОДИ

Не менш гострою, ніж у попередні роки, залишається проблема екологічно безпечного збирання, видалення твердих побутових відходів (далі – ТПВ). Для вирішення проблем поводження з побутовими відходами в області діє Програма поводження з твердими побутовими відходами на період 2007-2015 роки.

З метою врегулювання вивозу ТПВ з ініціативи голови ЛОДА за участі Департаменту екології та природних ресурсів, представників операторів-перевізників ТПВ, науковців 26 лютого 2015 року було проведено нараду на тему: «Вирішення проблем поводження з твердими побутовими відходами у Львівській області». На даній нараді було визначено основні проблеми та покрокове рішення поводження з ТПВ у Львівській області, надано доручення щодо їх вирішення у найкоротші терміни.

За дорученням голови ЛОДА розроблено дорожню карту щодо охоплення цілої області централізованим вивозом ТПВ, надано також доручення щодо проведення конкурсів з вивезення твердих побутових відходів в населених пунктах області.

За інформацією райдержадміністрацій, в 1025 населених пунктах області було заплановано оголошення конкурсів з вивезення твердих побутових відходів. Станом на 01.10.2015 р. в 919 населених пунктах вже оголошено про конкурс, в 106 населених пунктах не прийнято рішення щодо оголошення конкурсів. В 515 населених пунктах вже проведено конкурси та укладаються угоди на вивіз ТПВ. Отже 50 % з запланованих конкурсів вже відбулися.

З метою зменшення негативного впливу ТПВ на довкілля, в рамках обласної програми поводження з ТПВ, за ініціативи Департаменту екології з обласного екологічного фонду у 2015 році виділено кошти на продовження робіт із будівництва підприємства промислової переробки побутових відходів для м.Червонограда, Соснівки і смт Гірник, а також на влаштування майданчиків та придбання контейнерів для збору твердих побутових відходів у м. Городку.

З метою інформування громадськості про правильне поводження з ТПВ розроблено плакати та інформаційні буклети, які в подальшому будуть розповсюджені у населених пунктах області.

У 2015 році підписано меморандум між Львівською обласною державною адміністрацією та CED INGEGNERIA S.R.L. про співпрацю у питанні будівництва на території області заводу з переробки твердих побутових відходів.

За даними Державної екологічної інспекції у Львівській області, протягом III кварталу 2015 року проведено 53 перевірки дотримання вимог природоохоронного законодавства у сфері поводження з відходами. За порушення, виявлені в ході проведення перевірок до адміністративної відповідальності у вигляді штрафів притягнуто 22 особи на загальну суму 7021 грн., стягнуто штрафів на суму 3519 грн. Крім того, на усунення виявлених порушень природоохоронного законодавства суб'єктам господарювання видано 35 приписів.

У III кварталі 2015 року Департаментом екології погоджено 122 паспорти відходів 31 суб'єкту господарювання та зареєстровано 84 декларації про утворення відходів у 2015 р. та 38 – у 2016 р. Затверджено 2 реєстрові карти об'єктів утворення відходів (ОУВ).

На території Львівської області непридатні для використання хімічні засоби захисту рослин відсутні.

Небезпечні відходи

В області розроблена Обласна програма поводження з небезпечними відходами, затверджена розпорядженням голови Львівської облдержадміністрації від 24.04.2009 №344/0/5-09.

Згідно зі статистичними даними, на території Львівської області налічується понад 219 млн. тонн відходів, з них 36,886 тис. тонн відходів I-III класу безпеки. На гірничо-хімічних підприємствах Львівщини, які припинили виробничу діяльність, накопичено близько 90 млн. тонн відходів збагачення сірчаної руди, понад 3 млн. т фосфогіпсу, 15 млн. тонн хвостів збагачення калійної солі.

На території Червоноградського вугільного району накопичено понад 85 млн. м³ породних відвалів вугільних шахт, 14 млн. м³ крупних та 12 млн. м³ мілких фракцій хвостів збагачення.

В золошлаковідвалах Добротвірської ТЕС накопичено понад 10 млн. тонн золи від спалювання вугілля.

Вищеперераховані відходи гірничо-хімічних, вуглевидобувних підприємств та Добротвірської ТЕС відносяться до IV класу безпеки.

Велика кількість відходів нафтопереробки (близько 15 тис м³) знаходиться на території лісового масиву Борщовицького лісництва ДП «Львівський лісгосп».

Пріоритетними завданнями у сфері поводження з небезпечними відходами є забезпечення виконання обласної програми в частині вирішення питання утилізації відходів, накопичених за попередні роки (гірничі порода ДП

«Львіввугілля», зола Добротвірської ТЕС, фосфогіпси, імпортовані гудрони та кислі гудрони, відходи видобування та збагачення сірки).

Одним із небезпечних відходів є відпрацьовані джерела енергії: батарейки, акумулятори від телефонів, інших електронних засобів. Департаментом екології та природних ресурсів спільно з Мінприроди України реалізовано впровадження на території Львівської області пілотного проекту «Викидай правильно». Завдяки цьому проекту небайдужі до стану довкілля громадяни Львівщини мають змогу викидати відпрацьовані батарейки у спеціальні безпечні контейнери для збору хімічних джерел струму, які знаходяться в торгових точках компанії МТС. Слід зазначити, що Львівська область є однією з перших, де реалізовується такий проект.

Кислі гудрони ВАТ «Львівський дослідний нафтомаслозавод»

Поблизу Львівського сміттєзвалища в трьох амбарах – накопичувачах ВАТ «Львівський дослідний нафтомаслозавод» зберігається близько 200,0 тис. тонн кислих гудронів, що утворювались протягом 70-80 років минулого століття. Земельна ділянка, відведена під амбари, становить площу 6,8 га. Клас безпеки відходів – II.

З червня 2004 року по сьогодні відбувається витікання інфільтратів із амбарів кислих гудронів. За розрахунками Державної екологічної інспекції у Львівській області шкода, заподіяна державі внаслідок забруднення поверхневих вод продуктами нафтопереробки, становить 71 974 648,14 грн., земельних ресурсів 18 408,48 гривень.

Рішенням обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій від 19 серпня 2013 року (протокол №23) ситуацію, яка склалася зі зберіганням кислих гудронів ВАТ «Львівський дослідний нафтомаслозавод» на території Грибовицької сільської ради Жовківського району, визнано такою, що потребує реагування та вжиття невідкладних і вичерпних заходів, з метою недопущення її переростання в надзвичайну ситуацію техногенного характеру.

Питання реалізації природоохоронних заходів щодо припинення негативного впливу кислих гудронів на довкілля є невідкладним, оскільки витіки токсичного фільтрату з амбарів (споруди для захоронення промислових відходів) гудронів в будь-який час можуть потрапити у джерела питної води, що може призвести до екологічної катастрофи та становить загрозу для життя та здоров'я людей.

ВАТ «Львівський дослідний нафтомаслозавод» не вживає жодних заходів щодо забезпечення екологічно безпечного зберігання кислих гудронів та їх утилізації чи видалення.

Слід зазначити, що 13 травня 2014 р. першим заступником голови Львівської облдержадміністрації за участі керівництва Департаменту екології та інших керівників владних структур області проведено нараду щодо вирішення питань із закриття Львівського полігону твердих побутових відходів у с. Грибовичі, за результатами якої створено робочу групу з метою розробки

плану-графіку подальших дій та формування переліку інвестиційних пропозицій.

3 червня 2014 р. на робочій нараді в першого заступника голови Львівської облдержадміністрації було розглянуто питання фінансування проекту з рекультивації полігону твердих побутових відходів у с. Грибовичах Жовківського району.

Як відомо, комплексний проект з рекультивації полігону в с. Грибовичі Жовківського району погоджений у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Відповідний Проект розпорядження Кабінету Міністрів України також надіслано для погодження й в інші центральні органи влади, зокрема Міністерство економічного розвитку і торгівлі, Міністерство екології та природних ресурсів та Міністерство фінансів України. За інформацією департаменту житлово – комунального господарства облдержадміністрації, Міністерство фінансів України повідомило, що не передбачено з держбюджету фінансування даного проекту, та рекомендувало залучити місцеві кошти щодо фінансування проекту рекультивації Грибовицького сміттєзвалища.

Основною метою даного Проекту є комплекс проектних рішень, які забезпечать рекультивацію, виведення даного об'єкту з експлуатації та повернення території до нового господарського використання та недопущення техногенно – екологічних негативних наслідків в даному регіоні.

Місця зберігання гудронних залишків, завезених з Угорщини

Впродовж 2002 – 2003 років на територію Львівської області Державним підприємством МВС України «Спецсервіс» та ТзОВ «ОСМА-Ойл» з Угорщини було ввезено 19,898 тис. тонни нейтралізованих гудронних залишків та 3,044 тис. тонни котлових залишків ангідриду maleїнової кислоти, які згідно Базельської конвенції належать до небезпечних відходів.

Зазначені відходи імпортувались на територію області з метою утилізації на підставі повідомлень про транскордонні перевезення небезпечних відходів №№ UA 000024(i), UA 000026(i), UA 000066(i) та UA 000067(i) і ліцензій на право здійснення діяльності у сфері поводження з небезпечними відходами від 29.11.2011 ААН№238660 та від 17.07.2003 ААН№631451, виданих Мінекоресурсів України. Виробник відходів – MOL MAGYAR OLAJ-es GAZIPARI, Hungary, 1117 Budapest, Oktober huszonharmadika u.18.

Через незабезпечення ДП «Спецсервіс» та ТзОВ «ОСМА-Ойл» вимог природоохоронного законодавства запланована утилізація імпортованих відходів не проведена, у зв'язку з чим на території області на цей час зберігається 1174 тонни нейтралізованих гудронних залишків та 18,928 тис. тонни модифікатора типу «МГ», виготовленого з нейтралізованих гудронних залишків та котлових залишків ангідриду maleїнової кислоти, на наступних територіях:

- проммайданчик Роздільського ДГХП «Сірка» - 17,195 тис. тонни модифікатора (при незадовільному зберіганні модифікатора на даній площадці є пряма загроза попадання забруднених дощових стоків в оз. Глибоке, звідки

з'єднувальним каналом можливе попадання в р. Дністер з усіма негативними наслідками, включаючи транскордонні забруднення);

- проммайданчик ВАТ «Прикарпатбуд» (м. Дрогобич) – 492,12 тонни модифікатора;

- проммайданчик Стрийського рубероїдного заводу ВАТ «Львівпокізол» (с.Райлів Стрийського району) – 1,141 тис. тонни модифікатора;

- паливний склад Добротвірської ТЕС (Кам'янка – Бузький район) – 1,174 тис. тонни нейтралізованих гудронних залишків;

- складське приміщення ТзОВ «ОНІКС» (сmt. Дашава) –100,0 тонн модифікатора.

Умови зберігання цих речовин не відповідають нормам екологічної безпеки, наявний негативний вплив їх небезпечних складників на земельні та водні природні ресурси в місцях їх зберігання, що систематично фіксується Держекоінспекцією та СЕС. Окрім цього, зберігання цих відходів на території України є грубим порушення вимог Базельської конвенції і пункту 16 Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 р. N 1120, якими заборонено ввезення в Україну небезпечних відходів з метою їх зберігання чи захоронення.

У зв'язку із незаконним ввезенням цих небезпечних відходів слідчим управлінням Головного управління Міністерства внутрішніх справ України у Львівській області порушено дві кримінальні справи за фактами ввезення ДП «Спецсервіс» та ТзОВ «ОСМА-Ойл» на територію області з метою подальшого збуту небезпечних відходів. Разом з тим, розслідування справ не завершено, а гудрони та виготовлені з них модифікатори як речові докази незадовільно зберігаються в місцях їх розміщення.

На даний час на території Львівської області екологічно безпечні технології переробки зазначених відходів та модифікаторів не опрацьовані.

Варто зазначити, що 7.10.2014 р. під час засідання XXXI сесії Львівської обласної ради депутатами прийнято рішення звернутися до Кабінету Міністрів України щодо вирішення проблеми негативного впливу на навколишнє природне середовище Львівської області гудронних залишків, завезених з Угорщини (вивезення їх з Львівщини з подальшою утилізацією).

З метою вирішення багаторічної гудронної проблеми, що склалася на території Роздільського ДГХП «Сірка», департамент екології та природних ресурсів Львівської ОДА ініціював проведення виїзної наради у Новому Роздолі. На нараді було зазначено, що питання з гудронами не вирішувалося багато років, оскільки гудрони були речовими доказами у кримінальній справі по ДП «Спецсервіс». На даний час справу закрито. Також, за ініціативи Департаменту екології проведено додаткові аналізи ґрунту з кислими гудронами для визначення їх впливу на довкілля. Окрім цього, з метою вирішення гудронних проблем у зоні діяльності Роздільського ДГХП «Сірка» Департамент екології ініціюватиме зустріч з ДП «Спецсервіс», яке завезло ці небезпечні відходи з Угорщини у 2001-2002 роках.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБ'ЄКТИ КРИЗОВОГО МОНІТОРИНГУ ДОВКІЛЛЯ

Упродовж III кварталу 2015 року у Львівській області на потенційно-небезпечних об'єктах і територіях мали місце наступні некласифіковані події техногенного характеру (спостереження за об'єктами кризового моніторингу довкілля проводить департамент з питань цивільного захисту Львівської ОДА).

Таблиця 6.

Техногенні аварії та небезпечні природні явища

8 липня	У с. Струтин Золочівського району	О 18:15 год. на автозаправній станції “АМІК” внаслідок виходу з ладу запірної арматури на ємності 10 м ³ зі зрідженим пропан-бутаном стався його витік без послідуєчого горіння.	О 20:45 год. силами двох пожежно-рятувальних підрозділів ГУ ДСНС України у Львівській області витік газу ліквідовано шляхом осадження розпиленими струменями води. Ємність звільнена від газу (планується проведення ремонту запірної арматури).
2 серпня	У с. Ралівка Самбірського району	О 17:32 год. місцевими жителями на р.Дністер виявлено плями нафтопродуктів.	На місці події працювала комісія у складі працівників РВ ГУ ДСНС України у Львівській області, районного управління ГУ Державної СЕС у Львівській області, РВ ГУ МВС України у Львівській області, ДП “ПрикарпатЗахідтранс” та Самбірської райдержадміністрації. Працівниками СЕС відібрано проби води на дослідження. Загрози здоров'ю населення та навколишньому середовищу немає. Ситуація контрольована. Причина події - з'ясовується.

Дотримання правил пожежної безпеки у екосистемах Львівської області

Всього з початку 2015 року у природних екосистемах на території області виникло 1633 пожежі, пов'язані із самовільним спалюванням рослинності та її залишків, на загальній площі понад 334,3 га, у тому числі 222 торф'яні пожежі на площі понад 115,0 га, на ліквідацію яких залучалися підрозділи Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Львівській області, сили та засоби причетних установ та управлінь центрального і обласного підпорядкування, спеціалізованих служб цивільного захисту області, районів та міст обласного значення.

Вжитими організаційними та інженерно-технічними заходами виникнення надзвичайних ситуацій в екосистемах області не допущено.

Робота щодо запобігання пожежам в екосистемах продовжується.

Підготовлено
відділом моніторингу та інформаційно – організаційного забезпечення управління охорони природних ресурсів
та моніторингу департаменту екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації за
інформацією наданою суб'єктами обласної системи моніторингу навколишнього природного середовища
тел. (032) 238-73-99; e-mail: envir@mail.lviv.ua